

AKK-Motorsport ry

EPÄASIALLISEN KÄYTÖKSEN ENNALTAEHKÄISY JA SIIHEN PUUTTUMINEN 2026–2028

SISÄLLYS

1. Taustaa	1
2. Mikä on epäasiallista käytöstä ja häirintää?	2
3. Ennaltaehkäisy	2
Ennaltaehkäiseviä toimia seurassa:	2
Ennaltaehkäiseviä toimia liitossa:	3
4. Puheeksi ottaminen	3
5. Sovittelu	3
6. Mitä teen ja mistä saan apua – mihin voi ilmoittaa?	3
7. Vakavammat tapaukset	4
Ohjeet epäasialliseen käytökseen puuttumiseen ja käsittelyyn	4
EPÄASIALLISEN KÄYTÖKSEN TAPAUSTEN KÄSITTELY SEUROISSA	4
EPÄASIALLISEN KÄYTÖKSEN TAPAUSTEN KÄSITTELY JA RAPORTOINTI KILPAILUISSA	4
EPÄASIALLISEN KÄYTÖKSEN TAPAUSTEN KÄSITTELY LIITOSSA	5

1. Taustaa

AKK-Motorsport ry kunnioittaa toiminnassaan jokaisen oikeutta harrastaa, kilpailla ja olla mukana autourheilussa omana itsenään. Tavoitteenamme on toimintaympäristö, jossa jokainen mukana oleva – kilpailija, toimitsija, vapaaehtoinen, työntekijä ja katsoja – voi kokea olonsa turvalliseksi ja arvostetuksi. Minkäänlainen häirintä, syrjintä tai muu epäasiallinen kohtelu ei kuulu liiton, jäsenseurojen, kilpailujen eikä tapahtumien toimintaan.

Haluamme vahvistaa autourheiluyhteisön asiallista käyttäytymistä sekä tukea tervettä ja kannustavaa keskustelukulttuuria. Ennaltaehkäisy on keskeinen lähtökohta: tunnistamme epäasiallisen käytöksen muotoja, lisäämme tietoisuutta ja kehitämme toimintatapoja, jotka ehkäisevät tilanteiden syntymistä jo ennalta. Samalla sitoudumme reagoimaan mahdollisiin tapauksiin viivytyksettä ja johdonmukaisesti.

Turvallisen toimintaympäristön rakentaminen on koko autourheiluyhteisön yhteinen tehtävä. Se edellyttää selkeitä periaatteita, avoimuutta ja sitoutumista niin liitolta, jäsenseuroilta kuin kilpailujärjestäjiltä. Liitto tukee seurojaan epäasiallisen käytöksen ja häirinnän ennaltaehkäisyssä tarjoamalla ohjeistusta, koulutusta ja toimintamalleja sekä yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa tukea tapausten asianmukaiseen käsittelyyn.

Epäasialliseen käytökseen puuttuminen perustuu varhaiseen tunnistamiseen ja nopeaan reagointiin. Tapausten käsittelyssä korostuvat puheeksi ottaminen, osapuolten kuuleminen, tarvittaessa sovittelu sekä selkeät ratkaisut ja mahdolliset jatkotoimenpiteet. Jokainen tilanne käsitellään huolellisesti ja kunnioittavasti, ja tarvittaessa ohjaamme osapuolet asiantuntija-avun piiriin.

Onnistuminen edellyttää, että epäasiallisen käytöksen muodot tunnistetaan eikä niitä hyväksytä millään toiminnan tasolla. Avoin keskustelukulttuuri, teeman jatkuva esillä pitäminen ja yhteinen vastuu luovat perustan turvalliselle ja hyvinvoivalle autourheiluyhteisölle.

2. Mikä on epäasiallista käytöstä ja häirintää?

Epäasiallinen käytös on kaikkea hyvän tavan vastaista käyttäytymistä. Käytös voi näkyä niin tekoina kuin laiminlyöntinä ja se voi olla tahallista tai tahatonta. Epäasiallinen käytös voi olla järjestelmällistä, jatkuvaa tai kertaluontoista ja äärimmillään jopa lainvastaista toimintaa. Kuka vain voi kokea epäasiallista käyttäytymistä kenen tahansa toimesta ja kaikkeen epäasialliseen toimintaan tulee puuttua.

Lisätietoa aiheesta löytyy [Et ole yksin -palvelun verkkosivuilta](#).

Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta, erityisesti luomalla nöyryyttävä, ahdistava, halventava, vihamielinen tai uhkaava ilmapiiri.

Lisätietoa aiheesta löytyy [Lupa välittää, lupa puuttua -oppaasta](#).

3. Ennaltaehkäisy

Epäasiallista käytöstä – kuten kiusaamista, häirintää tai hyväksikäyttöä – voi ilmetä urheilussa monin eri tavoin, erilaisissa tilanteissa ja eri rooleissa toimivien ihmisten välillä. Siksi ennaltaehkäisy on tärkein ja vaikuttavin keino vahvistaa turvallista toimintakulttuuria sekä vähentää epäasiallista käyttäytymistä jo ennen kuin tilanteita syntyy.

Ennaltaehkäisy rakentuu ennen kaikkea tietoisuuden ja osaamisen vahvistamiselle omassa yhteisössä. Kun liiton, kilpailujen, tapahtumien ja seurojen vastuuhenkilöillä on selkeä ymmärrys epäasiallisen käytöksen muodoista ja toimivista puuttumisen malleista, luodaan vahva perusta turvalliselle arjelle. Yhtä tärkeää on viestiä avoimesti koko yhteisölle – jäsenille, osallistujille ja toimijoille – millaisia toimintamalleja on käytössä ja mistä apua saa tarvittaessa. Näin jokainen tietää, ettei tilanteiden kanssa tarvitse jäädä yksin.

Yhdessä oppien ja toimintatapoja vahvistaen voimme rakentaa ympäristön, jossa epäasiallisen käytöksen ilmenemismuodot tunnistetaan varhain ja jokaisella on selkeät keinot puuttua tilanteisiin sekä kanavat tuen saamiseksi. Ammattilaisten ja asiantuntijoiden tarjoamat materiaalit, koulutukset ja tuki täydentävät omaa osaamistamme ja auttavat kehittämään toimintaa pitkäjänteisesti.

Lisätietoa aiheesta löytyy [Lasten turvallisuutta lisäävät toimintatavat ja vapaaehtoisen rikostaustan selvittäminen toimintaohjeesta](#).

Turvallinen ja kunnioittava toimintakulttuuri syntyy yhteisestä sitoutumisesta – pienistä teoista arjessa ja rohkeudesta toimia oikein!

ENNALTAEHKÄISEVIÄ TOIMIA SEURASSA:

- ✓ Seuraan on nimetty yhdyshenkilö ja laadittu toimintamalli tapausten käsittelyyn.
- ✓ Toimintamalli on jaettu jäsenille ja lasten huoltajille (esim. nettisivuilla, jäsenkirjeessä).
- ✓ Seuran vastuuhenkilöiden osaaminen on varmistettu (esim. Et ole yksin -verkkokoulutus).
- ✓ Lasten parissa työskenteleviltä, työsuhteessa olevilta, on tarkastettu rikostaustaote (huom. rikostaustaotteen voi tarkastaa myös seuran vapaaehtoistoimijoilta, jotka toimivat lasten kanssa).
- ✓ Liiton ja urheiluyhteisön toimintamalleja on hyödynnetty ja sovellettu oman seuran toimintaan.
- ✓ Seuran vastuuhenkilöt toimivat itse vastuullisesti ja ovat erimerkkinä muille.
- ✓ Seuran vastuuhenkilöt pyytävät neuvoja, jollei seurassa saada tapauksia käsiteltyä.

ENNALTAEHKÄISEVIÄ TOIMIA LIITOSSA:

- ✓ Autourheiluyhteisölle viestitään asiallisen käytöksen merkityksestä ja epäasiallisen käytöksen tunnistamisesta. Yhteisölle tarjotaan keinoja epäasialliseen käytökseen puuttumiseen ja siitä ilmoittamiseen.
- ✓ Koulutuksen ja viestinnän keinoin lisätään toimihenkilöiden, luottamushenkilöiden ja jäsenseurojen vastuuhenkilöiden osaamista epäasiallisen käytöksen ennaltaehkäisystä ja siihen puuttumisesta.
- ✓ Toimitsijakoulutuksiin ja kilpailujärjestäjien ohjeissa epäasiallisen käytöksen ennaltaehkäisyn ja siihen puuttuminen otetaan esille.
- ✓ Lisenssien ostajat sitoutetaan noudattamaan urheilun yhteisiä eettisiä periaatteita ja liiton vastuullisuuteen liittyviä sääntöjä.
- ✓ Autourheilun säännöissä epäasiallinen käytös ja häirintä huomioidaan, ja niihin määritellään kurinpidolliset toimenpiteet.
- ✓ Lasten parissa työskenteleviltä, työsuhteessa olevilta, tarkastetaan rikostaustat. Liitto suosittelee seuroja toimimaan samoin.

4. Puheeksi ottaminen

Valtaosa epäasiallisesta käytöksestä saadaan katkaistua ottamalla asia puheeksi heti. Puheeksi ottaminen tarkoittaa sitä, että asianomaiset keskustelevat keskenään asian läpi ja alaikäisten kohdalla mukana voivat olla myös huoltajat. Myös kolmas osapuoli voi ottaa tekijän kanssa asian puheeksi, jos havaitsee epäasiallista käytöstä. Vakavammassa tapauksissa tapahtuneesta pitää kertoa eteenpäin, vaikka asia olisikin sovittu.

5. Sovittelu

Jos asia ei ole ratkennut puheeksi ottamalla tai sitä ei ole mahdollista näin ratkaista, siirrytään sovitteluun.

Sovittelussa asian ratkaisemiseen otetaan avuksi neutraali henkilö tai taho. Seuran sisäisissä tapauksissa sovittelu aloitetaan seuran nimetyn yhdyshenkilön avulla, ja mikäli tämä ei riitä, voidaan pyytää sovitteluun apua seuran ulkopuolelta, esimerkiksi liitolta tai liikunnan aluejärjestöiltä. Aluejärjestöt tarjoavat urheiluseuroille sovittelupalvelua, joka on vapaaehtoista, puolueetonta ja luottamuksellista. Lue lisää: <https://www.suomenliikunnanalueet.fi/sovittelu/>

Sovittelijan rooli on olla edistämässä keskustelua ja prosessia, ilman, että hän tekee ratkaisuja tai määrittelee sovittavia asioita. Osapuolet määrittelevät itse mitä ollaan ratkaisemassa ja miten asia ratkaistaan.

6. Mitä teen ja mistä saan apua – mihin voi ilmoittaa?

1. Puutu häirintään ja kerro häiritsijälle, että hänen käytöksensä tuntuu ikävältä ja pyydä häntä lopettamaan.
2. Poistu tilanteesta. Sinulla on aina lupa poistua tilanteesta halutessasi.
3. Älä jätä kaveria yksin! Jos häirintä kohdistuu toiseen, auta häntä poistumaantilanteesta.
4. Kerro asiasta turvalliselle aikuiselle. Kerro mitä tapahtui ja keitä oli paikalla.
5. Älä jää yksin. Ota yhteyttä tarvittaessa Väestöliiton Et ole yksin-palveluun niin pääset juttelemaan turvallisen aikuisen kanssa tapahtuneesta.

(Lähde: et ole yksin -huonetaulu)

Jos et voi tai halua ottaa asiaa puheeksi suoraan kyseisen henkilön kanssa tai kyse on vakavammasta tapauksesta, niin

- Puhu asiasta lähimmälle vastuuhenkilölle (esimerkiksi seuran yhdyshenkilö, kilpailijoiden yhdyshenkilö, häirintäyhdyshenkilö). Jos tällaista henkilöä ei ole, ota yhteyttä esim. seuran puheenjohtajaan tai muuhun luotettavaksi kokemaasi tahoon seurassa tai tapahtumassa.
- Saat halutessasi välitöntä keskusteluapua turvalliselta ammattilaiselta Väestöliiton *Et ole yksin* -palvelusta: <https://www.etoileyksin.fi/>
- Voit ilmoittaa epäasiallisesta käytöksestä, epäilemästäsi väärinkäytöksestä tai epäeettisestä toiminnasta liiton vastuuhenkilölle.
- Jos kyseessä on doping-, kilpailumanipulaatio- tai katsomoturvallisuusrikkomuksiin tai muihin vakaviin eettisiin rikkomuksiin liittyvä epäily, niin tee ilmoitus SUEK:n ILMO-kanavaan: <https://ilmo.suek.fi/>

7. Vakavammat tapaukset

Mikäli ongelma ei ole ratkaistavissa sovittelulla tai se ei siitä huolimatta ratkea tai tapaukseen liittyy selkeitä sääntöjen tai lakien rikkomuksia, edetään jatkotoimenpiteisiin.

- Rikos ja lastensuojelutapauksissa (vakava syrjintä, seksuaalinen häirintä, pahoinpitely) neuvoa voi pyytää suoraan poliisilta, oman kunnan lastensuojelulta tai rikosuhripäivystyksestä sekä Et ole yksin -palvelusta. Rikoksissa tapaus siirtyy virkavallan selvitettäväksi.
- Seuran sääntöjen rikkomukset ja niihin liittyvät säännöissä määritelty seuraamukset käsitellään seurassa.
- Sopimusrikkomukset ja niihin liittyvät sopimuksissa määriteltyt seuraamukset käsitellään sopimuksen osapuolien kesken.
- Liiton sääntöjen rikkominen ja niihin liittyvät säännöissä määriteltyt seuraamukset käsitellään liitossa.
- Muut vakavat eettiset rikkomukset viedään liiton kurinpitoon. Tarkemmin asiasta voi lukea liiton toimintasäännöistä ja autourheilun sääntökirjasta.

OHJEET EPÄASIALLISEEN KÄYTÖKSEEN PUUTTUMISEEN JA KÄSITTELYYN

Epäasiallisen käytökseen tulee aina puuttua ja sen jatkuminen tulee estää heti. On tärkeä, että autourheilussa on kaikissa yhteyksissä selkeät ja yhdessä sovitut toimintatavat epäasialliseen käytökseen puuttumiseen.

Kaikilla on lupa puuttua havaitsemaansa epäasialliseen käytökseen. Liitolla, seuroilla ja kilpailujärjestäjällä tulee olla nimetyt yhdyshenkilöt ja toimintamallit epäasiallisen käytöksen tapausten käsittelyä varten.

Liitto tukee yhdessä sidosryhmiensä kanssa seuroja ja tapahtumajärjestäjiä tarjoamalla ohjeistusta, tukea, ilmoituskanavan sekä sparrausta epäasialliseen käytökseen puuttumiseksi ja ratkaisemiseksi.

EPÄASIALLISEN KÄYTÖKSEN TAPAUSTEN KÄSITTELY SEUROISSA

1. Epäasialliseen käytökseen tulee puuttua heti ja ensisijaisesti asiat tulee ratkaista seuran sisällä. Seuran nimetty yhdyshenkilö henkilö vastaa tapauksen käsittelystä seurassa sovitun toimintamallin mukaisesti. Mikäli hän on estynyt, niin seuran hallitus päättää uuden vastuuhenkilön.
2. Et ole yksin -palvelusta sekä seuran yhdyshenkilö että asianosaiset saavat halutessaan keskusteluapua häirinnän, kiusaamisen, epäasiallisen käytöksen ja väkivallan tilanteisiin. Asiantuntija-avun hyödyntäminen on suositeltavaa.
3. Asia, joka ei ratkea seurassa, voi tarvita sovitteluta. Sovittelussa voivat apuna olla esimerkiksi liikunnan aluejärjestöissä toimivat sovittelijat. Liitosta, aluejärjestöiltä ja Olympiakomiteasta voi saada sparrausapua asian ratkaisemiseksi. Seuran tulee pyytää apua matalalla kynnyksellä.
4. Mikäli asia ei ratkea seurassa, niin seura ja sen jäsenet voivat ilmoittaa epäasialliseen käytökseen tai häirintään liittyvistä tapauksista kirjallisesti tai ilmoituskanavan kautta liitolle. Liitto käsittelee yhteydenotot luottamuksellisesti omien sääntöjensä ja prosessiensa puitteissa.

Huomioitavaa on, että rikoksissa ilmoitus tulee tehdä aina poliisille ja tarvittaessa lastensuojeluun. SUEK tutkii vakavat eettiset rikkomukset. Tutustu myös Väestöliiton [Et ole yksin -palvelun ohjeeseen](#)

EPÄASIALLISEN KÄYTÖKSEN TAPAUSTEN KÄSITTELY JA RAPORTOINTI KILPAILUISSA

Kilpailutilanteissa tapahtuneet sääntörikkoot käsitellään kilpailusääntöjen määräämällä tavalla. Tämä ohjeistus koskee varikkoalueella ja muulla tapahtuma-alueella tapahtuvaa epäasiallista käytöstä. Asiat pyritään aina ensisijaisesti ratkaisemaan tapahtumapaikalla osapuolten keskinäisen keskustelun tai tarvittaessa puolueettoman sovittelijan avulla.

1. Epäasiallisen käytökseen tulee aina puuttua ja sen jatkuminen tulee estää heti. Kilpailuissa tämä on ensisijaisesti kilpailun järjestäjän nimeämän henkilön vastuulla. Kaikilla on lupa puuttua havaitsemaansa epäasialliseen käytökseen.
2. Tuomariston puheenjohtaja/kilpailukonsultti on ensisijaisesti vastuussa epäasialliseen käytökseen raportoisesta liittoon. Kilpailuissa, joissa edellä mainittuja ei ole nimetty, on raportoinnista ensisijaisesti vastuussa kilpailunjohtaja.
3. Kaikki epäasiallinen käytös kirjataan kilpailun dokumentaatioon, myös paikan päällä ratkaistut. Näin pystytään seuraamaan mahdollisesti toistuvaa epäasiallista käytöstä.
4. Mikäli tapausta ei saada ratkaistua kilpailupaikalla tai kyseessä on vakava tapaus, joka vaatii jatkotoimia tai epäasiallinen käytös ei ole tullut vielä kilpailun aikana järjestäjien/tuomariston tietoon, jatketaan asian käsittelyä ensisijaisesti järjestävän seuran tai liiton toimesta.

EPÄASIALLISEN KÄYTÖKSEN TAPAUSTEN KÄSITTELY LIITOSSA

1. Yhteydenotot pyydetään aina kirjallisina esimerkiksi ilmoituskanavan kautta, ja ne ohjataan liiton nimeämälle vastuuhenkilölle, joka ottaa vastuun asian edistämisestä.
2. Lievempien tapausten osalta selvitetään ensin, onko asiaa yritetty selvittää osapuolten välillä seurassa tai tapahtumapaikalla. Jos ei, niin ilmoittaja voidaan harkinnan mukaan ohjata etsimään ratkaisua oman seuran prosessien kautta. Mikäli ratkaisua ei ole löytynyt seuran prosessien kautta, osapuolet ohjataan hakemaan sovitteluratkaisua esimerkiksi liikunnan aluejärjestöjen sovittelijapalvelusta.
3. Mikäli yhteydenotto tulee nimettömänä tai ilmoittaja ei halua antaa tietoja kirjallisena, mutta selkeästi kyseessä on epäasiallinen käytös, asian etenemisestä päätetään tapauskohtaisen harkinnan perusteella. Lähtökohtaisesti prosessi voi edetä vain, kun osapuolet ovat tiedossa.
4. Liitto voi harkintansa mukaan viedä tapauksen liiton kurinpitokäsittelyyn. Liiton kurinpitopäätöksistä voi tehdä muutoshakemuksen Urheilun oikeusturvalautakuntaan.
5. Liitto voi ohjata vakavat eettiset rikkomukset Suomen urheilun eettisen keskuksen (SUEK) tutkittavaksi. Vakava syrjintä, seksuaalinen häirintä ja pahoinpitely ovat rikoksia, jotka käsitellään poliisin toimesta.
6. Liitolla on toimintamalli epäasiallisen käytökseen puuttumiseksi, jos se kohdistuu liiton toimihenkilöihin tai luottamushenkilöihin.

Lähteet:

Et ole yksin -palvelun materiaalit (<https://www.etoleyksin.fi/>)

Malli seuroille ongelmatilanteen ratkaisua varten 2024 (Olympiakomitea)

Reilu Peli – urheiluyhteisön eettiset periaatteet 2025 (Olympiakomitea)

Hyväksytty AKK-Motorsport ry:n hallituksessa 26.2.2026